

การสร้างมูลค่าเพิ่มจากเปลือกหอยผ่านการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ บ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด

Value Creation from Seashells through Product Design for Creative Tourism in
Ban Nam Chiao, Trat Province

ภัทรา ศรีสุข¹, กิตติรัตน์ รุ่งรัตนอุบล², นฤมล เลิศคำฟู³, ภัทรบดี พิมพิกิ⁴, สุรพงษ์ ปัญญาหา⁵,
และวรฉัตร อังคะหิรัญ⁶

Pathra Srisukho¹, Kittirat Rungrattanaubol², Marumon Lertcumfu³, Pattarabordee Pimki⁴, Surapong Panyata⁵
and Worachat Angkahiran⁶

Received: July 14, 2025

Revised: January 8, 2026

Accepted: January 9, 2026

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเปลือกหอยเหลือทิ้งร่วมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด และ 2) ถ่ายทอดองค์ความรู้กระบวนการผลิตสู่ชุมชน เป็นการวิจัยแบบกรณีศึกษา โดยศึกษาเอกสารและลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม เครื่องมือวิจัยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างประกอบการประชุม

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสร้างสรรค์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อีเมล: pathra.s@rbru.ac.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หลักสูตรวิศวกรรมบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อีเมล: Kittirat.r@rbru.ac.th

³ อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสร้างสรรค์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อีเมล: marumon.l@rbru.ac.th

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสร้างสรรค์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อีเมล: pattarabordee.p@rbru.ac.th

⁵ อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสร้างสรรค์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อีเมล: surapong .p@rbru.ac.th

⁶ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสร้างสรรค์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อีเมล: worachat.a@rbru.ac.th

¹ Assistant Professor, Bachelor of Fine and Applied Arts Program in Creative Design, Faculty of Industrial Technology,
Rambhai Barni Rajabhat University, Email: pathra.s@rbru.ac.th

² Assistant Professor, Bachelor of Engineering Program in Mechanical Engineering,, Faculty of Industrial Technology,
Rambhai Barni Rajabhat, Kittirat.r@rbru.ac.th University, Email: kittirat.r@rbru.ac.th

³ Lecturer of Fine and Applied Arts Program in Creative Design, Faculty of Industrial Technology, Rambhai Barni Rajabhat
University, Email: marumon.l@rbru.ac.th

⁴ Assistant Professor, Bachelor of Fine and Applied Arts Program in Creative Design, Faculty of Industrial Technology,
Rambhai Barni Rajabhat University, Email: pattarabordee.p@rbru.ac.th

⁵ Lecturer of Fine and Applied Arts Program in Creative Design, Faculty of Industrial Technology, Rambhai Barni Rajabhat
University, Email: surapong .p@rbru.ac.th

⁶ Assistant Professor, Bachelor of Fine and Applied Arts Program in Creative Design, Faculty of Industrial Technology,
Rambhai Barni Rajabhat University, Email: worachat.a@rbru.ac.th

กลุ่มย่อยกับตัวแทนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจำนวน 3 คน และแบบสอบถามประเมินแบบร่างผลิตภัณฑ์ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบผลิตภัณฑ์จำนวน 3 คน จากนั้นถ่ายทอดองค์ความรู้การทำผลิตภัณฑ์ให้กับชุมชนจำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) การออกแบบผลิตภัณฑ์จากเปลือกหอยเหลือทิ้งในท้องถิ่น สามารถพัฒนาเป็นของที่ระลึกสะท้อนอัตลักษณ์ชุมชน และส่งเสริมการท่องเที่ยวได้อย่างสร้างสรรค์ โดยนำแรงบันดาลใจ 3 กิจกรรมเด่นของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว คือ การทำอบใบจากและขนมพื้นถิ่น การปล่อยปูสไลเดอร์ และการทำเครื่องประดับหอยคราฟต์ และ 2) ผลงานที่ได้รับการคัดเลือกคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ชื่อ “เก็บไว้เป็นความทรงจำ” ประเภทเทียนเจลหอมตกแต่งด้วยดินปั้นจากเปลือกหอยเชลล์ฝาขาวผสมสีปั้นเป็นรูปทรง กิจกรรมเด่นของชุมชนใช้ภาชนะโหลแก้ว ใส่เทียนเจลสีฟ้าใสตกแต่งด้วยเกล็ดเปลือกหอยด้านล่าง ให้นักท่องเที่ยวสามารถเลือกตกแต่งตามความชอบเพื่อสร้างของที่ระลึกที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน จากนั้นได้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้การทำผลิตภัณฑ์ดังกล่าวให้กับคนในชุมชน

คำสำคัญ: เปลือกหอย, การออกแบบผลิตภัณฑ์, การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

Abstract

The research objectives were: 1) to design and develop products from discarded seashells in collaboration with a community enterprise group, and 2) to transfer knowledge of the production process to the local community. Case study research method was employed, utilizing both literature review and field data collection. Research instruments included a semi-structured interview form, which was used during a focus group discussion with three representatives from the Ban Nam Chiao Community Tourism Enterprise, and a product prototype evaluation questionnaire completed by three product design experts. Knowledge transfer sessions on seashell product making were later conducted with ten local community members. The research results revealed that 1) designing products from locally discarded seashells could be creatively developed into souvenirs that reflect community identity and promote tourism. The product designs were inspired by three signature activities of the Ban Nam Chiao community: Nypa palm leaf hat making and traditional local desserts, releasing "slider crabs", and crafting Hoy Craft jewelry. 2) The most highly rated product prototype, titled "Keep it as memory". It is an aromatic gel candle featuring miniature sculptures made from white scallop shell clay representing the community's signature activities, placed in a clear glass jar filled with translucent blue gel and decorated with shell flakes at the base. Tourists can customize the decorations, making each piece a unique and personal memento. Product creation process knowledge was subsequently transferred to members of the local community.

Keywords: Seashells, Product design, Creative tourism

บทนำ

ชุมชนบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด เป็นชุมชนที่มีความหลากหลายทางศาสนาและวัฒนธรรม ได้แก่ ไทย มุสลิม และ จีน ซึ่งอยู่ร่วมกันอย่างสันติและเกื้อกูลกันมาอย่างยาวนาน ความโดดเด่นของชุมชนแห่งนี้ไม่เพียงแต่อยู่ที่วิถีชีวิตที่เรียบง่าย หากยังสะท้อนถึงภูมิปัญญาอันทรงคุณค่า และความพร้อมด้านการท่องเที่ยวเชิงเรียนรู้ โดยได้รับรางวัลยืนยันคุณภาพ เช่น Thailand Tourism Silver Awards สาขาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ และรางวัลชุมชนต้นแบบการท่องเที่ยวไทย ไร้คาร์บอน (No Carbon Village Challenge) (กรมประชาสัมพันธ์, 2567) กิจกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทั้งการล่องเรือ ชมอุโมงค์ป่าโกงกาง การเรียนรู้วิถีชีวิตประมงพื้นบ้าน การทำอาหารจากใบจาก รวมถึงกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วม เช่น การทำข้าวเกรียบยาหนา และการประดิษฐ์เครื่องประดับจากเปลือกหอยแมลงภู่เหลือง ทั้งหนึ่งในกิจกรรมที่ได้รับความนิยมและสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว คือ กิจกรรมและผลิตภัณฑ์ ชื่อ “หอยคราฟต์” ซึ่งเป็นการนำเปลือกหอยแมลงภู่ที่เหลือจากการประกอบอาหารในชุมชน มาแปรรูปเป็นดินปั้นและออกแบบเป็นเครื่องประดับ เช่น ต่างหู เข็มกลัด และกำไลข้อมือ โดยใช้สูตรผสมดินที่พัฒนาจากแป้งข้าวเหนียวผสมผงเปลือกหอย เพื่อให้ความเหนียวนุ่ม สีที่ได้มีลักษณะขาวแบบมุก (ภัทรา ศรีสุโข และคณะ, 2566) ผลิตภัณฑ์ดินปั้นจากเปลือกหอยของชุมชนบ้านน้ำเขียว ได้สร้างเอกลักษณ์เฉพาะตัวและคุณค่าใหม่ให้กับวัสดุเหลือใช้ อย่างไรก็ตามผลิตภัณฑ์ในปัจจุบันยังมีข้อจำกัดด้านความหลากหลาย โดยเฉพาะในมิติของการออกแบบที่สามารถใช้งานได้กับทุกเพศ รวมถึงยังขาดความหลากหลายด้านการออกแบบ และรูปแบบของที่ระลึกหรือของตกแต่งบ้านที่สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนอย่างชัดเจน ยังไม่มีการออกแบบผลิตภัณฑ์ของใช้ หรือของตกแต่งบ้านจากเปลือกหอยร่วมกับชุมชนโดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้วัสดุเหลือใช้เป็นของที่ระลึก ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน และกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อเชื่อมโยงกับกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้างเป็นของที่ระลึก ดังนั้นของที่ระลึก หมายถึง สิ่งของที่ใช้แทนบุคคล บอกเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อระลึกถึงเหตุการณ์ที่เคยพบเจอแล้วอยากเก็บไว้ในความทรงจำในรูปสิ่งของ (อมรรัตน์ อนันต์วรพงษ์, 2560) และการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมทำของที่ระลึกได้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้อัตลักษณ์ผ่านตัวแทนชุมชน กับนักท่องเที่ยวทำให้เกิดมิตรภาพและรับรู้อัตลักษณ์ชุมชน (ภัทรบดี พิมพิทักษ์ และคณะ, 2566)

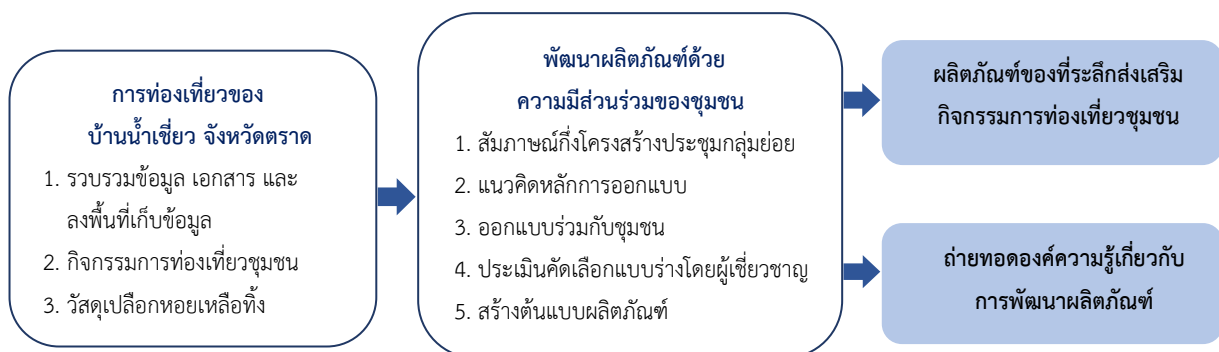
จากบริบทดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นของที่ระลึกประเภทของใช้ หรือของตกแต่งบ้าน ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะต่อยอดองค์ความรู้จากกิจกรรม “หอยคราฟต์” เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายยิ่งขึ้น ให้กับวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด ทั้งในด้านรูปแบบการใช้งานและความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่เชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ชุมชนบ้านน้ำเขียว โดยใช้เปลือกหอยเหลือทิ้งเป็นวัสดุหลัก ผ่านกระบวนการออกแบบอย่างมีระบบ เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างคุณค่าเชิงวัฒนธรรม อีกทั้งยังมีเป้าหมายในการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านกระบวนการผลิตให้แก่สมาชิกในชุมชน ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ต่อยอดและผลิตได้ด้วยตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเปลือกหอยเหลือทิ้ง ร่วมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้กระบวนการผลิตสู่ชุมชน มีกระบวนการทำที่ไม่ยุ่งยากให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชน และสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์ของใช้ของตกแต่งบ้านร่วมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มุ่งเน้นที่การออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ได้จากจุดเด่นชุมชนบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด เลือกใช้วัสดุเปลือกหอยเหลือทิ้งเป็นวัสดุหลัก ได้ใช้แนวคิดหลักการออกแบบมาใช้เพื่อเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือทิ้ง ก่อให้เกิดการสร้างสรรคผลิตภัณฑ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเปลือกหอยเหลือทิ้ง ร่วมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด
2. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้กระบวนการผลิตสู่ชุมชน ให้แก่สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด

กรอบแนวคิด

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ชุมชนบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด เลือกใช้วัสดุเปลือกหอยเหลือทิ้งเป็นวัสดุหลัก โดยนำแนวคิดหลักการออกแบบ 10 ประการ ของ ฐปนัท แก้วปาน และคณะ (2563) ออกแบบอิงมาจากรูปทรงธรรมชาติใช้ทัศนธาตุ (Visual Element) โดยนำรูปแบบรูปร่างและสวดลายมาดทอนรายละเอียด ดัดแปลง แต่ยังคงมีความคล้ายเดิม ของ ธวัชชานนท์ ตาไรสง (2562) มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ เพื่อเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือทิ้งก่อให้เกิดการสร้างสรรคผลิตภัณฑ์ โดยแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย การสร้างมูลค่าเพิ่มจากเปลือกหอยผ่านการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว
เชิงสร้างสรรค์บ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกรณีศึกษา (Case Study Research) เน้นคุณสมบัติในการวิเคราะห์ และตีความหมายข้อมูล มีทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ (วิพร เกตุแก้ว, 2562) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด โดยอ้างอิงหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ 10 ประการของ ฐปนัท แก้วปาน และคณะ (2563) ซึ่งครอบคลุมด้านฟังก์ชัน ความงาม ความปลอดภัย และการผลิต เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาแบบร่างผลิตภัณฑ์ และถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชุมชน มีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยมี 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มตัวแทนวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย หัวหน้ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด จำนวน 1 คน และตัวแทนสมาชิกในกลุ่ม จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 3 คน 2) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญที่ประกอบธุรกิจทางด้านผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ จำนวน 2 คน 3) กลุ่มผู้ร่วมอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้สู่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราดจำนวน 10 คน วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบอาสาสมัคร (Voluntary Selection)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 3 เครื่องมือดังนี้

2.1 ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบการประชุมกลุ่มย่อย กับกลุ่มตัวแทนวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด ในประเด็นเรื่อง กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตลาดที่จะออกแบบ ประเภทของใช้ของตกแต่งบ้านที่ต้องการนำมาเป็นผลิตภัณฑ์ดินปั้นจากเปลือกหอยเชลล์ ช่วงราคาโดยประมาณที่ต้องการจำหน่าย แนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกประเภทของใช้ของตกแต่งบ้าน และความต้องการทางด้านรูปแบบลวดลาย

2.2 ใช้แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญคัดเลือกแบบร่างผลิตภัณฑ์ โดยวิธีแจกแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านอัตลักษณ์ ด้านความสวยงาม ด้านประโยชน์การใช้สอย ด้านการผลิต และข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) เท่ากับ 0.87

2.3 ใช้การถ่ายทอดองค์ความรู้ใช้วิธีอบรมเชิงปฏิบัติการสาธิตการทำผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเทียนเจลหอมที่ตกแต่งด้วยดินปั้นจากเปลือกหอยให้กับชุมชน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่จากงานวิจัยแบ่งตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น 3 ข้อมูล ดังนี้

3.1 เก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งภาคเอกสาร และลงพื้นที่เก็บข้อมูล เพื่อศึกษาสภาพการณ์กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ชุมชนบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกประกอบการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อวิเคราะห์ความเชื่อมโยงทฤษฎีกับสิ่งที่ศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมกับชุมชนให้สอดคล้องกับแนวคิดหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ 10 ประการ ร่วมออกแบบแบบร่างต้นแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก 3 รูปแบบ ประกอบด้วยรูปแบบละ 3 ชิ้น

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินผู้เชี่ยวชาญคัดเลือกแบบร่างผลิตภัณฑ์ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขแบบร่าง และเลือกผลิตแบบร่างที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 1 รูปแบบ จำนวน 3 ชิ้นงานเพื่อนำไปผลิตต้นแบบผลิตภัณฑ์

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต บันทึกภาพขณะถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ตัวแทนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่จากงานวิจัยแบ่งเป็น 2 การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์การออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว และการถ่ายทอดองค์ความรู้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลวิเคราะห์เชิงพรรณนา

4.2 การวิเคราะห์แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญคัดเลือกแบบร่างผลิตภัณฑ์ ใช้วิธีการประมวลผลทางข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผล

1. ผลการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเปลือกหอยเหลือทิ้งร่วมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด

วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด เกิดจากการร่วมมือของชุมชนที่มีความหลากหลายทางศาสนา และวัฒนธรรม โดยยึดหลักความสามัคคีในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาการทำโฮมสเตย์รองรับนักท่องเที่ยวทั้งแบบค้างคืน และไปเช้า-เย็นกลับ พร้อมทั้งเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์ชุมชนเข้าสู่ระบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จุดเด่นของชุมชน คือ การเป็นแหล่งพหุวัฒนธรรมที่หลอมรวมอย่างกลมกลืน โดยยังคงเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นไว้ได้อย่างชัดเจน กิจกรรมท่องเที่ยวที่จัดขึ้นมีความหลากหลาย และมีผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวทั้งของฝากของที่ระลึก สามารถสรุปข้อมูลจุดเด่นของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชุมชนบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด ได้ดังตาราง 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด

ตาราง 1 ข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ชุมชนบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด

กิจกรรมการท่องเที่ยว	รายละเอียดกิจกรรม
การท่องเที่ยวเชิงศิลปและวัฒนธรรม	เดินชมวิถีชีวิตชุมชนบ้านน้ำเขียว วัดน้ำเขียว (วัดอินทาราม) มัสยิดอัลกุบรอ ศาลเจ้าพ่อวัดน้ำเขียว เดินชมสะพานวัดใจ ชมการแสดงลิเกฮูลู
การท่องเที่ยวเชิงอาหาร	สาธิตขนมพื้นถิ่นและอาหารพื้นถิ่น ได้แก่ ข้าวเกรียบยาหน้า ขนมข้าวเกรียบแดง ัญพิช กลิบผกา ขนมทองกรอบดอกไม้ เมี่ยงปลาลาโคก ตังเมกรอบ โรตีส
การท่องเที่ยวเชิงหัตถกรรม	สาธิตการทำสบู่จาก พัดดอกไม้ใบเตย หรือใบไม้ไร้เร้ง ทำเทียนเจล ทำเครื่องประดับหอยคราฟต์ ทำขยะไร้ค่าสร้างมูลค่าผาขวดน้ำแก้วจากเศษกระดาศ
การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการเรียนรู้	การแช่เท้าสมุนไพรเหืองปลาหมอ การทำยาต้มสมุนไพร การปล่อยปูสไลเดอร์
การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและผจญภัย	นั่งเรือ นั่งแพ เล่นน้ำ ชมป่าชายเลน อุโมงค์ป่าโกงกาง ปลุกป่าชายเลน

2. ผลการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเปลือกหอยเหลือทิ้งร่วมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

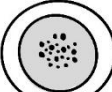
ผลจากการสัมภาษณ์ตัวแทนชุมชนมีความต้องการทำผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากเปลือกหอยเป็นหลัก เป็นของใช้ของตกแต่งบ้าน คือ ผลิตภัณฑ์เทียนเจลหอมที่ตกแต่งด้วยดินปั้นจากเปลือกหอยใช้วัสดุธรรมชาติเหลือทิ้งจากธรรมชาติให้มีประโยชน์สูงสุด เพื่อนำไปจำหน่ายและทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ชุมชนบ้านน้ำเขียว กลุ่มเป้าหมาย คือ นักท่องเที่ยวทั้งชายและหญิง มีอายุที่หลากหลายตั้งแต่เด็กและคนสูงอายุ การออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เทียนหอมที่ตกแต่งด้วยดินปั้นจากเปลือกหอยเซลล์ผาขาว มีความต้องการให้เป็นกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ที่ต้องคำนึงถึงราคาต้นทุนไม่สูง สามารถหาซื้อวัตถุดิบได้ง่าย กระบวนการทำที่ไม่ยุ่งยากเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถทำได้ ด้านรูปแบบหรือลวดลายในการออกแบบไม่ซับซ้อนเข้าใจความหมายที่สื่อออกมา ออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่สื่อถึงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมที่โดดเด่นของชุมชนมาออกแบบผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ชุมชนมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ โดยเลือกจุดเด่นชุมชนบ้านน้ำเขียวจากสถานที่ท่องเที่ยว ชุมชนเลือกกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ 3 กิจกรรม คือ การทำสบู่จากและขนมพื้นถิ่น

ภาพ 2 แนวคิดในการออกแบบ

การนำสัญลักษณ์กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ 3 กิจกรรมออกแบบอิงมาจากรูปทรงธรรมชาติใช้ทัศนธาตุ (Visual Element) โดยนำรูปแบบรูปร่างและลวดลายมาลดทอนรายละเอียด ดัดแปลงแต่ยังมีความคล้ายเดิม ออกแบบให้มีความเรียบง่าย สวยงาม เข้าใจได้ง่าย ทำให้เป็นชิ้นแล้วนำมาประกอบรวมกัน ที่สามารถเลือกตกแต่งได้ด้วยตนเอง งานลักษณะงานดีไอวาย (DIY) เป็นการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเป็นผู้มีส่วนร่วมในการออกแบบตามความต้องการของแต่ละบุคคล เหมาะสำหรับเป็นกิจกรรมให้กับนักท่องเที่ยวได้ลงมือทำเพื่อนำเป็นของที่ระลึกหรือของฝากสำหรับนักท่องเที่ยวดวงตาราง 2

ตาราง 2 รูปร่างรูปทรงภายใต้แรงบันดาลใจข้อมูลกิจกรรมเป็นสัญลักษณ์เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์

กิจกรรม	ชื่อผลิตภัณฑ์	ผลิตภัณฑ์จากกิจกรรม	รูปร่างรูปทรงผ่านลดทอน	ดินปั้นจากเปลือกหอย
การทำงาน ใบจาก และขนมพื้นถิ่น	งอบบ้านน้ำเซียว			
	ขนมข้าวเกรียบแดง ธัญพืช			
	ข้าวเกรียบยาหน้า			
	กลีบบวก			
	ตั้งเมกรอบ			
ปล่อยปู สไลเดอร์	ปูม้า			
เครื่องประดับ ดินปั้น จากเปลือกหอย	รูปเปลือกหอย รูปปลาดาว รูปสะพานวัดใจ			

การวิเคราะห์ข้อมูลกิจกรรมเป็นสัญลักษณ์เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ และใช้หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ 10 ประการ คือ 1) หน้าที่ใช้สอย (Function) ผลิตภัณฑ์สามารถใช้เป็นของตกแต่งบ้าน ประโยชน์ในการใช้งานเพื่อให้แสงสว่าง และใช้เป็นของฝากของที่ระลึกเพื่อส่งต่อความสุข 2) ความสวยงาม (Aesthetics) ผลิตภัณฑ์ได้ผ่านกระบวนการออกแบบให้มีความสวยงาม แสดงอัตลักษณ์ของชุมชนบ้านน้ำเซียว 3) ความสะดวกในการใช้งาน (Ergonomics) ผลิตภัณฑ์ไม่ได้มีระบบกลไกสามารถใช้งานได้ง่ายและมีขนาดเล็กสามารถพาได้สะดวก 4) ความปลอดภัย (Safety) ผลิตภัณฑ์ลดการใช้ไฟฟ้า ภาชนะเป็นแก้วเมื่อเทียนเจลหมดไฟจะดับ แต่ชุมชนควรให้คำแนะนำการใช้งานผลิตภัณฑ์และต้องดับเทียนทุกครั้งหลังใช้งาน 5) โครงสร้าง (Construction) ผลิตภัณฑ์ใช้ภาชนะที่ใส่เป็นแก้วมีความแข็งแรง สวยงาม กันน้ำ แต่ไม่ทนการกระแทกหรือตกหล่น 6) ราคา (Cost) ผลิตภัณฑ์มีราคาไม่สูงเนื่องจากใช้วัตถุดิบหลักที่มีจากท้องถิ่น 7) วัสดุ (Materials) ใช้วัตถุดิบเทียนเจล เปลือกหอยธรรมชาติมีความปลอดภัยต่อผู้ใช้ และแก้วสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ 8) กรรมวิธีการผลิต (Production) นำดินจากเปลือกหอยเซลล์ฝาขาวที่เหลือทิ้งจากการบริโภคมาผสมสีที่ผ่านการพัฒนาออกแบบ แล้วทำเป็นรูปทรง วิธีทำใช้แม่พิมพ์ซิลิโคนกดดินปั้นเป็นรูปสัญลักษณ์กิจกรรมและปั้นมือ มีขั้นตอนการทำไม่ยุ่งยาก เทียนเจลเย็นตัวเร็วใช้เวลาทำกิจกรรมไม่นาน คนสูงอายุและเด็กสามารถทำได้ 9) การซ่อมบำรุงรักษา (Ease of maintenance) ผลิตภัณฑ์นี้ถ้าเทียนเจลหมดสามารถเติมได้แต่ระวังตกหล่น 10) การขนส่ง (Transportation) เนื่องจากการทำกิจกรรมในพื้นที่อาจยังไม่มีบริการขนส่ง แต่ได้แนะนำให้ห่อกันกระแทกเพื่อป้องกัน

ความเสียหาย จากกระบวนการทั้งหมดได้นำมาออกแบบเป็นแบบร่าง 3 แบบ แบบละ 3 ชิ้นงาน ดังภาพ 3 ผลการคัดเลือกแบบร่างโดยผู้เชี่ยวชาญการคัดเลือกแบบร่าง ดังตาราง 3

ภาพ 3 แบบร่างผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเทียนเจลหอมที่ตกแต่งด้วยดินปั้นจากเปลือกหอย 3 แบบ

ตาราง 3 สรุปคะแนนแบบสอบถามคัดเลือกร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็นคำถาม	แบบที่ 1		แบบที่ 2		แบบที่ 3	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1. ผลิตภัณฑ์แสดงถึงความเป็นท้องถิ่นชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว	4.67	0.58	4.33	0.58	4.67	0.58
2. ผลิตภัณฑ์มีการประยุกต์ใช้นิตของวัสดุ รูปแบบ ลวดลาย	4.33	0.58	4.67	0.58	4.33	0.58
และการออกแบบที่เหมาะสมที่สื่อถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่นชุมชนบ้านน้ำเขียว	4.00	1.00	4.67	0.58	4.67	0.58
3. ผลิตภัณฑ์สามารถสื่อถึงที่มาของแหล่งผลิต	3.67	0.58	3.67	1.15	4.33	0.58
4. การจัดองค์ประกอบ เช่น รูปแบบ ลวดลาย สี สัน ของรูปแบบ ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม	4.67	0.58	4.33	0.58	4.67	0.58
5. สามารถออกแบบได้ตรงตามแนวความคิดการออกแบบ	3.33	0.58	3.67	1.15	4.00	0.00
6. ความสวยงามน่าสนใจดึงดูดผู้บริโภค	3.67	1.15	3.67	1.15	4.33	0.58
7. ความแปลกใหม่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	4.33	0.58	4.00	0.00	4.33	0.58
8. การใช้ดินปั้นจากเปลือกหอยเซลล์มีความกลมกลืนเข้ากับประเภท ชนิดรูปแบบผลิตภัณฑ์ได้ดี	4.33	0.58	4.33	0.58	4.33	0.58
9. สามารถใช้งานได้จริง	4.33	0.58	3.33	0.58	4.00	0.00
10. มีความปลอดภัย ดูแลรักษาได้ง่าย	4.33	0.58	4.00	1.00	4.67	0.58
11. มีความเหมาะสมในการจำหน่ายเป็นของที่ระลึกสำหรับชุมชนบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด						
12. สามารถนำไปผลิตในเชิงพาณิชย์ได้ และทำการผลิตได้ง่าย โดยใช้แรงงานที่มีในท้องถิ่น	4.67	0.58	4.67	0.58	4.67	0.58
ค่าเฉลี่ยรวม	4.19	0.10	4.11	0.38	4.41	0.36

จากตาราง 3 ผลการประเมินพบว่า ลำดับที่ 1 แบบร่างที่ 3 ชื่อผลงาน Keep it as a Memory “เก็บไว้เป็นความทรงจำ” มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมมากที่สุดเท่ากับ 4.41 (S.D. = 0.36) ลำดับที่ 2 แบบร่างที่ 1 ชื่อผลงาน Good Times Become Good Memories “ช่วงเวลาดี ๆ จะกลายเป็นความทรงจำที่ดี” มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.19 (S.D. = 0.10) และลำดับที่ 3 แบบร่างที่ 2 ชื่อผลงาน Let's Play “มาเล่นกัน” มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.11 (S.D. = 0.38) ดังนั้นแบบร่างที่ได้ผลิต คือ แบบร่างที่ 3 ชื่อ Keep it as a Memory “เก็บไว้เป็นความทรงจำ” โดยใช้เทคนิคการปั้นขึ้นรูป และแม่พิมพ์ซิลิโคนรูปทรงตามแบบ และเลือกใช้ดินปั้นจากเปลือกหอยเชลล์ฝาขาวผสมสีน้ำ ดังภาพ 4

ภาพ 4 ของที่ระลึกเทียนเจลหอมที่ตกแต่งด้วยดินปั้นจากเปลือกหอย ชื่อผลงาน Keep it as a Memory

3. ผลการถ่ายทอดองค์ความรู้กระบวนการผลิตสู่ชุมชน

ถ่ายทอดผลงานการวิจัยตั้งแต่กระบวนการผสมสีดินปั้นเปลือกหอยเชลล์ฝาขาวและการทำต้นแบบ การปั้นขึ้นรูป การอัดดินใส่แม่พิมพ์ และตกแต่งชิ้นงานใส่ในเทียนเจล เมื่อวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2568 ณ วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด จำนวน 10 คน เกี่ยวกับเทคนิคการผสมสีดินปั้นจากเปลือกหอยเชลล์ฝาขาว การปั้นขึ้นรูป การกดดินลงแม่พิมพ์ซิลิโคน การตกแต่งชิ้นงานลงบรรจุในเทียนเจลเทียน ผลจากการถ่ายทอดองค์ความรู้ดังกล่าว ทำให้สมาชิกในชุมชนสามารถผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบได้ด้วยตนเอง เพื่อทำเป็นกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวและจำหน่ายเป็นของที่ระลึกของวิสาหกิจชุมชนบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด เปิดโอกาสให้ต่อยอดสู่กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ สร้างรายได้ และสร้างคุณค่าเพิ่มให้กับวัสดุเหลือทิ้งในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ดังภาพ 5

ภาพ 5 บรรยากาศถ่ายทอดองค์ความรู้ ณ วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของชุมชนบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด ในการนำวัสดุเหลือทิ้งจากธรรมชาติที่มีในท้องถิ่นอย่างเปลือกหอย เช่น เปลือกหอยเชลล์ เปลือกหอยแมลงภู่มาสั่งสร้างมูลค่าเพิ่มเป็นส่วนหนึ่งของผลิตภัณฑ์ชุมชน ผ่านการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเชิงสร้างสรรค์ โดยกระบวนการออกแบบร่วมกับชุมชน ช่วยให้ผลิตภัณฑ์สามารถสะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่นผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่าแบบร่าง ชื่อ Keep it as a Memory “เก็บไว้เป็นความทรงจำ” มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 4.41 แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ทั้งด้านความสวยงาม ประโยชน์ใช้สอย ความเหมาะสมเชิงพาณิชย์ สะท้อนถึงศักยภาพในการต่อยอดสู่การผลิตจริง และจำหน่ายในตลาดของฝากของที่ระลึกเชิงสร้างสรรค์ โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมนิยมนสินค้าที่มีเรื่องราวและความหมายเชิงท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนพรัตน์ ไชยชนะ (2568) กล่าวว่า การใช้วัตถุดิบท้องถิ่นสะท้อนถึงความเชื่อมโยงระหว่างทรัพยากรธรรมชาติ และช่วยลดต้นทุนการผลิตและสร้างเอกลักษณ์ที่ตอบโจทย์ความต้องการของตลาด โดยเฉพาะตลาดที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สจี รุจิฉาย และคณะ (2568) กล่าวว่า การพัฒนาสินค้าต่อยอดจากอัตลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวชุมชน และด้านกรรมวิธีการผลิตและตลาดที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ สู่การออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ถือเป็นการเพิ่มคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์ รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มุ่งเน้นการนำอัตลักษณ์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา วัตถุดิบในท้องถิ่นมาผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่เพื่อยกระดับศักยภาพเศรษฐกิจชุมชน การนำแรงบันดาลใจจากกิจกรรมท่องเที่ยวของชุมชน เช่น กิจกรรมการทำอบไอบาก และการทำขนมพื้นถิ่น กิจกรรมการปล่อยปูสไลเดอร์ และกิจกรรมหอยคราฟต์ มาเป็นแนวทางในการออกแบบ ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของ นิรัช สุดสังข์ (2559) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนด้านรูปแบบการนำเสนอให้มีความโดดเด่น มีเรื่องราวสินค้าให้เกิดการรับรู้ต่อผู้บริโภค เพื่อให้เกิดการสร้างคุณค่าให้ตัวสินค้าสามารถเพิ่มมูลค่า และลดอุปสรรคการแข่งขันทางด้านราคาได้ ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มีความเชื่อมโยงกับพื้นที่ สื่อสารเรื่องราวท้องถิ่นเหมาะสมสำหรับใช้เป็นกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) ที่เน้นประสบการณ์และการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ห้าวหาญ ทวีแสง และคณะ (2561) กล่าวว่า การเชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จำเป็นต้องสร้างความน่าสนใจให้กับนักท่องเที่ยวได้เข้าไปมีส่วนร่วมได้เรียนรู้เพื่อเพิ่มทักษะและประสบการณ์ มากกว่าการเข้าไปเพื่อเที่ยวชมอย่างเดียวสร้างความแตกต่างจากรูปแบบเดิม

2. นอกจากนี้การถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนยังส่งผลให้คนในพื้นที่สามารถต่อยอดองค์ความรู้ และสร้างรายได้ อันนำไปสู่การพึ่งพาตนเองและการเติบโตของเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรายุทธ ประเสริฐ และคณะ (2568) กล่าวว่า กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้สู่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแสดงให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการมีส่วนร่วม สมาชิกในชุมชนสามารถใช้ความรู้ไปพัฒนาอาชีพได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สีนินาฏ รามฤทธิ์ (2561) กล่าวว่า การถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน การจัดกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้เป็นการคืนความรู้สู่ชุมชน และเป็นการถอดบทเรียนสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เพื่อการสืบสานภูมิปัญญาให้มีความยั่งยืน

3. งานวิจัยนี้มีข้อจำกัดในด้านขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากเป็นการวิจัยแบบกรณีศึกษา โดยเน้นใช้ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินแบบร่างผลิตภัณฑ์ และเก็บข้อมูลภาคสนาม จึงทำให้ผลการประเมินสะท้อนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมากกว่ามุมมองของผู้บริโภค สำหรับการวิจัยในอนาคตอาจขยายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมนักท่องเที่ยวและผู้บริโภค เพื่อเป็นการยอมรับของตลาด เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อยอดจากวัสดุเปลือกหอยเหลือทิ้งในรูปแบบอื่น เช่น เครื่องประดับ ของตกแต่งบ้าน หรือของใช้เชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและความยั่งยืนแก่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 เป็นองค์ความรู้ในเรื่องการทำผลิตภัณฑ์จากดินปั้นจากเปลือกหอยเหลือทิ้ง ใช้ประโยชน์พัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างรายได้ และกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่น่าสนใจต่อกลุ่มผู้บริโภค

1.2 สามารถเป็นต้นแบบให้กับชุมชนหรือวิสาหกิจชุมชนอื่น ๆ ในเรื่องการอนุรักษ์ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมโดยการนำเปลือกหอยเหลือทิ้งมาใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด ยกย่องการใช้ทรัพยากรและวัสดุเหลือใช้ เป็นแนวทางในการลดการเกิดขยะ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 สามารถพัฒนาการสื่อสารทางการตลาด การแนะนำผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการตลาดออนไลน์ เพื่อช่วยส่งเสริมกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

2.2 การใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์การเคลือบวัสดุชีวภาพ เพื่อเพิ่มความทนทาน ความสวยงาม และช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์

2.3 การพัฒนาเชิงการตลาดและบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ของชุมชน เพื่อเพิ่มมูลค่าและความสามารถในการแข่งขันในตลาดนักท่องเที่ยว รวมถึงการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สะท้อนอัตลักษณ์และความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง

กรมประชาสัมพันธ์. (2567, 23 มกราคม). ชุมชนบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด. กรมประชาสัมพันธ์.

<https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/31/iid/253039>

จิรายุทธ ประเสริฐ, ประภาส ไชยเชตร, และศิริวรรณ ยิ่งได้ชม. (2568). การพัฒนาหุ่นไม้โอโตมาตาจากเศษไม้เหลือใช้ในอุตสาหกรรม การแปรรูป เพื่อการต่อยอดศิลปกรรมสะพานนาคราขปราสาทหินพนมรุ้ง. วารสารวิจัยและนวัตกรรมท้องถิ่น, 20(1), 87–100. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/RDIBRU/article/view/286156>

ฐปนัท แก้วปาน, สราวุธ อิศรานวัฒน์, และจริยา แผลงนอก. (2563). หลักการและแนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 22(2), 161–182. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jhssru/article/view/248733>

ธวัชชานนท์ ตาโธสง. (2562). หลักการศิลปะ (ฉบับสุดคุ้ม). วาดศิลป์.

นพรัตน์ ไชยชนะ. (2568). การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อประสิทธิภาพทางการจัดการชุมชน บ้านทุ่งนางครวญ ตำบลชะแล อำเภอกองคา จันทบุรี. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์, 20(2), 43–58. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/JSSRA/article/view/276710>

นิรัช สุดสังข์. (2559). ระเบียบวิธีวิจัยทางการออกแบบ. โอเดียนสโตร์.

ภัทรบดี พิมพิท, ภัทรา ศรีสุโข, วรฉัตร อังคะหิรัญ, พนม จงกล, และกรกนก สนิทการ. (2566). การสร้างสรรค์เครื่องประดับ ดีไอวาย เพื่อสะท้อนอัตลักษณ์ชุมชนเมืองพลอยจังหวัดจันทบุรี. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 7(2), 391–407. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JSC/article/view/261757>

ภัทรา ศรีสุโข, กิตติรัตน์ รุ่งรัตนอุบล, นฤมล เลิศคำฟู, ภัทรบดี พิมพิท, และสุรพงษ์ ปัญญาทา. (2566). การพัฒนาดินปั้นงาน เครื่องประดับจากเปลือกหอยแมลงภู่น้ำเค็มเหลือทิ้ง สำหรับวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด, วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, 18(2), 75–84.

<https://ph01.tci-thaijo.org/index.php/uruj/article/view/250357>

วิพร เกตุแก้ว. (2562). *ระเบียบวิธีวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 8). นิติธรรมการพิมพ์.

สจี รุจิฉาย, ไหวพจน์ ดวงจันทร์, กวินภาพ ศรีพัฒนานุศาสตร์, กชพร สว่าง, รติพร มีชัย, และวิชาญ แสนปาง. (2568).

การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมประณีตศิลป์เชิงพาณิชย์ ด้วยอัตลักษณ์ท้องถิ่นเพื่อยกระดับศักยภาพเศรษฐกิจชุมชนจังหวัดอุดรธานี. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 11(1), 205–220.
<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/WTURJ/article/view/278437>

สินีนาม งามฤทธิ์. (2561). การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์สื่ออกเชิงสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ชุมชนตำบลโคกยาง อำเภอบรบือ จังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 19(2), 111–120.

<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/RDIBRU/article/view/283095>

ห้าวหาญ ทวีแสง, ปานแพร เขาวนประยูร, และเฉลิมชัย ปัญญาดี. (2561). การพัฒนาโครงการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จังหวัดสตูล. *วารสารอาชีวธรรมศึกษา โขง-สาละวิน*, 19(1), 159–180.

<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jnuks/article/view/90031>

อมรรัตน์ อนันต์วราพงษ์. (2560). *หลักการวิจัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาไทย*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.